

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15375/2024
20.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Зорана Хацића, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Марија Јоксовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије-Високи савет судства-Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 195/23 од 07.03.2024. године, у седници већа одржаној 20.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиле изјављене против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 195/23 од 07.03.2024. године.

Ревизија тужиле се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА** и преиначују пресуда Вишег суда у Београду Гжрр1 195/23 од 07.03.2024. године у делу којим је потврђена пресуда Другог основног суда у Београду Прр1 87/22 од 27.01.2023. године у ставу другом изреке у делу у коме је одбијен тужбени захтев за износ од 26.734,60 динара до тражених 27.094,60 динара и у делу одлуке о захтеву за затезну камату и пресуда Другог основног суда у Београду Прр1 87/22 од 27.01.2023. године у истом делу, тако што се делимично **УСВАЈА** тужбени захтев и обавезује тужена да тужиљи, на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, исплати износ од 26.734,60 динара, са законском затезном каматом почев од 16.11.2022. године до исплате, док се ревизија тужиле у преосталом делу у погледу овог става **ДЕЛИМИЧНО ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка тако што се обавезује тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 100.800,00 динара у року од осам дана од дана пријема писменог отправка одлуке.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду Прр1 87/22 од 27.01.2023. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе из поднеска тужиле примљеног у суд дана 16.11.2022. године, повећањем тужбеног захтева на износ од 27.094,60 динара. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужена да

тужиљи на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, исплати износ од 27.094,60 динара, са законском затезном каматом од 31.07.2012. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 18.000,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Вишег суда у Београду Гжрр1 195/23 од 07.03.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилце и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијени је захтев тужилце за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца благовремено је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној у смислу одредбе члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Чланом 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда, потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), док је ставом 2. истог члана прописано да о дозвољености основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст 2806/2021 од 29.07.2021. године, усвојен је приговор предлагача, овде тужилце, и утврђено да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Београду Ст 118/20 (Ст 57/10) и наложено стечајном судији да у року од четири месеца од дана пријема овог решења предузме све потребне мере и радње у циљу окончања стечајног поступка, те да о предузетим радњама обавести председника Привредног суда у Београду. Стечајни поступак над „Инвестбанком“ АД Београд покренут је решењем Трговинског суда у Београду Ст 10/02 од 03.01.2002. године, а на дан отварања стечаја једини акционар наведене банке је била Агенција за осигурање депозита. У том стечајном поступку, укупно потраживање тужилце, које потиче из радног односа са каматом за период од 03.01.2002. године до 31.07.2012. године (дан главне деобе) обрачунате по пропорционалној методи, износи 30.489,53 динара. Привредни суд у Београду донео је решење Ст 57/2010 од 07.12.2016. године о делимичној деоби стечајне масе, те је тужилца на основу овог решења утврђен износ од 2.509,19 динара, решењем од 28.12.2017. године износ од 712,88 динара и решењем од 30.09.2019. године износ од 532,86 динара који износи нису исплаћени јер стечајни поверилац који је уредно позван није доставио број рачуна и идентификационе податке ради исплате. Решењем Привредног суда у Београду Ст 57/10 од 23.07.2020. године закључен је поступак стечаја над „Инвестбанком“ АД Београд у стечају и настављен је поступак над стечајном масом код ове банке који је и даље у току.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев из разлога што кривицом тужилце због недостављања инструкција за плаћање није исплаћен износ од 3.754,93 динара, који је утврђен након три деобе, а

није доказала да би у стечајном поступку била намирена за већи износ од 3.754,93 динара, па је одбијен тужбени захтев за утуженом потраживање од 27.094,60 динара.

Ревидент оспорава овакав закључак нижестепених судова и сматра да је тужена одговорна за имовинску штету коју потражује тужила, која се односи на примања из радног односа, као и да за неисплату преосталог износа је дошло из разлога јер тужила није доставила инструкције за наплату већ искључиво због неефикасног рада суда.

Одредбом члана 31. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/2015), прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од једне године од дана када је стекла право на правично задовољење. Одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су, без њихове кривице, остала неизвршена и у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року, све на основу Закључака усвојеног на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 02.11.2018. године.

У конкретном случају, тужили је, решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст 2806/2021 од 29.07.2021. године, утврђена повреда права на суђење у разумном року у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Београду под бројем Ст 118/20 (СТ 57/10) према стечајном дужнику „Инвестбанка“ АД у стечају, Београд. На дан отварања стечаја (03.01.2002. године) једини акционар банке била је Агенција за осигурање депозита. Код таквог стања ствари, испуњен је услов за заснивање објективне одговорности тужене у складу са цитираним закључком Врховног касационог суда од 02.11.2018. године, будући да је потраживање тужиле из радног односа остало ненамирено и у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним и државним капиталом, због чега постоји основа одговорности тужене за штету коју тужила потражује.

Међутим, преко износа од 26.734,60 динара па до утуженог износа, правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев. Наиме, за тужилу су делимично резервисана новчана средства по делимичним деобама стечајне масе, која нису исплаћена јер тужила није дала инструкције банци за њихову исплату. Ради се о решењима Привредног суда у Београду од 07.12.2016. године којим је одобрена делимична деоба стејачне масе и тужили утврђен износ од 2.509,19 динара, по решењу од 28.12.2017. године износ од 712,88, динара и по решењу од 30.09.2019. године износ од 532,86 динара. Тужили ова средства нису уплаћена јер тужила није доставила инструкције за плаћање. Стога, како је реч о износима који су за тужилу резервисани решењима о делимичној деоби, а тужила није доставила инструкције за плаћање, тужена није одговорна што наведена средства нису уплаћена на рачун тужиле. Имајући у виду укупан износ потраживања, резервисана средства, то ненаплаћена потраживање тужиле за коју је тужена одговорна износе 26.734,60 динара.

Зато је применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП, Врховни суд у ставу другом изреке, преиначио нижестепене одлуке у наведеном делу и одбио тужбени захтев за накнаду штете у износу од 3.754,93 динара.

Такође, решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст 2806/2021 од 29.07.2021. године, наложено је стечајном судији да у року од четири месеца од дана пријема решења предузме све потребне радње у циљу окончања стечајног поступка. Овај рок није истекао у моменту подношења тужбе 14.04.2022. године, а тужиља је преиначила тужбу поднеском од 16.11.2022. године, то по оцени Врховног суда, услови за почетак тока затезне камате у смислу одредбе члана 324. став 2. Закона о облигационим односима је остварен даном преиначења тужбе.

Из наведених разлога Врховни суд је применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП преиначио нижестепене одлуке у делу затезне камате од момента подношења тужбе од 14.04.2022. године до 16.11.2022. године.

Тужиља је успела у поступку по ревизији у претежном делу, па јој на основу члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2., 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, према опредељеном захтеву, припадају трошкови целог поступка и то: за састав тужбе и два поднеска износ од по 9.000,00 динара, за приступ и заступање на два одржана рочишта износ од по 10.500,00 динара, по 18.000,00 динара за састав жалбе и ревизије, који износи су увећани по основу ПДВ.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић